

Dues Cerdanya per a un Pirineu

Senyors ministres, autoritats, organitzadors, bon dia tothom. Abans de tot voldria agrair als organitzadors que per primera vegada donin la paraula a un cerdà de la Cerdanya del Nord.

Dues Cerdanya per a un Pirineu és el títol d'aquesta ponència. No serà pas una ponència exhaustiva sinó un punt de vista al mig de tants altres però amb –espero– molta objectivitat per tal de fer entendre la particularitat, l'especificitat de la Cerdanya al mig del Pirineu. Faré primer una presentació, amb l'ajuda del Power Point, de la Cerdanya, amb la seva situació geogràfica al Pirineu, es veu molt bé aquesta plana de muntanya ubicada entre el Puigmal al sud, el Carlit al Nord, el coll de la Perxa a l'est i la serra del Cadí al sud. Es veu que forma part del tot del Pirineu i que no es pot parlar de Cerdanya sense el Pirineu, i viceversa.

És clar que sí que hi ha dues Cerdanya, la del nord (la francesa, l'alta Cerdanya) i la del sud (l'espanyola, la baixa Cerdanya), això és la realitat administrativa. Però per a molta gent –i jo en formo part– només hi ha una Cerdanya. Té una identitat pròpia dins el Pirineu català: bandera, escut, himne, gastronomia (tiró amb naps, trinxat, peres de Puigcerdà...), llengua (*quatre* pronunciat "quotre").

Un territori separat des del Tractat dels Pirineus fa gairebé avui 352 anys, signat el 7 de novembre de 1659. 33 pobles cerdans catalans esdevenen francesos.

Sempre hi va haver lligams entre les dues bandes de la *ratlla*: casaments, ajudes, comerç..., i cada vegada més des de final de segle xx, fins i tot polítics. Avui no es pot parlar de la Cerdanya sense parlar de tot el que és transfronterer, perquè hi ha ganas dels dos costats de treballar junts, de fer pinya de cara a Barcelona, a Montpeller o a Perpinyà en tots els àmbits.

Laurent Leygue,
professor de català,
vicepresident de
l'Institut d'Estudis
Ceretans, webmaster
d'*i-cerdanya.info*,
vicepresident de
l'ofici de turisme de
la comunitat de
municipis Pirineus-
Cerdanya

- Presentació de la Cerdanya
- Un espai transfronterer
- Una marca dins el Pirineu

L'àmbit econòmic i social

S'inaugurarà l'estiu vinent el primer hospital transfronterer d'Europa, cofinançat per Europa, Catalunya i França, a Puigcerdà.

Fa poc les autoritats franceses i catalanes van posar la primera pedra d'un escorxadador transfronterer a Ur, que obrirà les portes a final del 2012, on es potenciarà la carn ceretana. L'escorxadador aplegarà animals de la Cerdanya però també podrà rebre'n de l'Alt Urgell, del Berguedà o de l'Ariège a Occitània.

Hi ha projectes, com un escola transfronterera que sortirà molt aviat.

Tots aquests projectes per als cerdans han de ser transfronterers, per fer cara a les diferents administracions que posen pals a les rodes bastant sovint. Dins aquest marc és més fàcil de tornar a apropar els cerdans, per ser més forts davant la globalització.

L'àmbit cultural

Existeix un institut que tothom coneix aquí, l'Institut d'Estudis Ceretans, que té un paper cabdal dins la promoció de la cultura ceretana. Aquesta cultura ceretana la trobem en diferents actes que apleguen cerdans del nord i del sud: el Cerdà de l'Any (un personatge o una entitat destacats de la Cerdanya i que obra als dos costats de la *ratlla*), la Diada de Cerdanya (diada anual ubicada dins un poble cerdà, en alternança entre el nord i el sud, i on a més dels actes festius es reuneixen tots els alcaldes de Cerdanya en assemblea), la Festa de l'Arbre, llibres... Aquí l'IEC n'és el lligam, la base i la memòria.

L'àmbit turístic

El turisme és un punt fort de la comarca: estacions d'esquí (la Molina, Masella, Lles, Font-romeu, el Puigmal, Porta-Pimorent, Eina-Cambre d'Aze), aigües calentes (Llo o Dorres, Prullans), camins de Sant Jaume entre els dos costats, etc. Enguany per primera vegada, durant la Diada de Cerdanya a Ger, l'assemblea general

d'alcaldes va prendre la decisió de treballar el punt turístic dels dos costats conjuntament, amb la creació de tríptics i el principi d'una col·laboració per a les fires i exposicions a l'exterior, entre d'altres coses, i a mitjà termini una marca *Cerdanya*. Els lligams entre els dos costats s'han de potenciar en l'àmbit dels mitjans de comunicació, ja que tenim premsa catalana (*Regió7* d'un costat i *l'Indépendant* de l'altre); Ràdio Pirineus, Pirineus TV o Andorra TV d'un costat i res de l'altre. Personalment, vaig provar pal·liar això creant una pàgina web que es diu *i-cerdanya*; no us penseu ara que es tracta de publicitat de part meva, ja que és de forma benèvola que ho faig i és un tema que conec molt bé. Aquesta pàgina web va néixer fa cinc anys per tal d'aplegar notícies dels dos costats, en català i en francès, perquè la gent tingui notícies comunes i les pugui entendre. És un exemple d'una sola Cerdanya, d'una presa de consciència que un veí de Font-romeu viu les mateixes coses que un d'Alp o Martinet.

Tot això són només uns exemples del que és la Cerdanya avui dia; n'hi ha molts altres. Exemples que il·lustren una especificitat, una particularitat pròpia d'aquestes dues Cerdanya que, veieu, és només una, una Cerdanya, i és això que s'ha de valorar, defensar i sobretot potenciar per poder formar part del tot del Pirineu, per ajudar i potenciar el Pirineu i la marca Pirineu. La Cerdanya és una joia de la corona Pirineu, indispensable dins el seu desenvolupament. Al meu parer cal que la Cerdanya potenciï els seus lligams amb el seus veïns: el Berguedà, el Ripollès, l'Alt Urgell, Andorra, l'Arièja i el Conflent. Serà amb la mutualització dels mitjans que podrem tenir una marca Pirineu forta. Com totes les altres comarques pirinenques i Andorra, amb les nostres particularitats, que s'han d'explicar, s'han d'entendre; està aquí per forjar, tornar més fort el Pirineu i fer que la marca Pirineu esdevingui cada vegada més forta, cada vegada més potent dins aquest segle XXI i sigui un far d'Europa.

Moltes gràcies.